

Inhoud

Samenvatting	3	5	Perspectief van beleidsmakers en hulpverleners	40
English summary	6	6	Conclusie	43
1 Inleiding	9	7	Literatuurlijst	44
1.1. Doel en vraagstelling van het onderzoek	9		Bijlage 1 Methodologische verantwoording	45
1.2. Methodologische verantwoording	9		Bijlage 2 Tabellen en figuren	52
1.3. Begrippen en terminologie	10		Bijlage 3 Vragenlijst	55
1.4. Opbouw van het rapport	11		Bijlage 4 Leden begeleidingscommissie	64
2 Ervaringen met sekswerk	12			
2.1. Aantrekkelijke aspecten van sekswerk	12			
2.2. Aspecten van sekswerk die als negatief worden ervaren	13			
2.3. Waar iemand in veranderproces zit maakt uit	15			
2.4. Conclusie	16			
3 Veranderen van werk	17			
3.1. Redenen om van werk te willen veranderen	17			
3.2. Drempels en steunfactoren bij het veranderen van werk	19			
3.3. Patronen in het veranderproces	23			
3.4. Conclusie	26			
4 Begeleiding en ondersteuning	28			
4.1. In hoeverre sekswerkers begeleiding ontvangen bij het veranderen van werk	28			
4.2. Soorten begeleiding en ondersteuning	30			
4.3. Ervaringen met begeleiding en ondersteuning	34			
4.4. Conclusie	38			

Samenvatting

Proces van werkverandering

Vervolgens komt het proces van werkverandering aan bod. We bespreken de redenen om van werk te veranderen, factoren die het proces beïnvloeden en zichtbare patronen in het verloop ervan.

Redenen om te veranderen

Sekswerkers noemen uiteenlopende redenen om te veranderen van werk. Vaak sluiten deze aan bij aspecten die als vervelend worden ervaren, zoals stigmatisering, het leiden van een dubbel-leven, mentale en fysieke belasting, respectloos gedrag van klanten en ervaringen van geweld of intimidatie. Andere redenen om van werk te willen veranderen zijn de behoefte aan meer structuur, regelmaat en sociaal contact met collega's. Ook belangrijke levensgebeurtenissen, zoals het krijgen van een verblijfsvergunning, tijd voor reflectie tijdens de coronapandemie of het starten van een opleiding beïnvloeden de keuze om te veranderen. Leeftijd kan eveneens van invloed zijn. Jongere sekswerkers zien het werk soms als tijdelijk en werken bijvoorbeeld na hun studie toe naar een ander toekomstperspectief. Sommige oudere sekswerkers geven aan te verwachten dat hun inkomsten zullen dalen naarmate zij ouder worden.

Drempels en steunfactoren

Financiële zorgen vormen een belangrijke belemmering bij het overstappen naar ander werk, met name voor sekswerkers met een migratieachtergrond die geld naar hun land van herkomst sturen, transpersonen met hoge medische verzekeringskosten, en mensen met schulden. Begeleiding gericht op het omgaan met een ander bestedingspatroon, het werken aan een financiële buffer of schuldenvrij worden kunnen deze barrière verkleinen. Onzekerheid over ander werk vormt een tweede drempel, bijvoorbeeld door gebrek aan opleiding, werkervaring of taalvaardigheid, of het niet willen vermelden van sekswerk op het cv. Structurele beperkingen, zoals arbeidsbeperkingen tijdens een asielprocedure of discriminatie op de arbeidsmarkt, verhogen deze onzekerheid.

Huisvesting speelt een cruciale rol: verlies van woonruimte of wonen in een omgeving verbonden aan het werk vormt vaak een obstakel, terwijl een nieuwe, veilige woning een belangrijk keerpunt kan zijn. Een steunend sociaal netwerk, bestaande uit familie, vrienden, peergroepen of organisaties, vergemakkelijkt het veranderproces. Voor transsekswerkers en sekswerkers met een migratieachtergrond is peer support vaak essentieel omdat hun netwerk in Nederland beperkt is.

Patronen in het veranderproces

Werkverandering binnen of buiten de erotische branche verloopt zelden lineair. Veel sekswerkers doorlopen het proces stap voor stap, waarbij tijdelijke terugkeer naar sekswerk of heroverwegingen normaal zijn. Persoonlijke, financiële en praktische factoren worden voortdurend afgewogen.

Uiteindelijk kiest de meerderheid van de sekswerkers die van werk veranderen voor een functie buiten de erotische branche, bijvoorbeeld in de horeca, schoonmaak, maatschappelijke zorg, het onderwijs of de logistiek. Een kleinere groep wil binnen de branche blijven, maar streeft naar verandering door te kiezen voor veiliger, stabielere of professionelere werk, bijvoorbeeld via online platforms of vergund escortwerk.

Begeleiding en ondersteuning

Werkverandering roept bij veel sekswerkers vragen en onzekerheden op. Begeleiding en ondersteuning kunnen daarbij helpen. We beschrijven of sekswerkers begeleiding ontvangen, hoe zij deze begeleiding ervaren en welke ondersteuning zij wenselijk vinden.

In hoeverre sekswerkers begeleiding ontvangen bij het veranderen van werk

Ruim de helft van de sekswerkers die actief bezig zijn met werkverandering en deelnemen aan het onderzoek ontvangt ondersteuning, voornamelijk van professionals bij sekswerk-specifieke organisaties, maar ook van familie of vrienden. Omdat (een deel van) de werving via deze organisaties heeft plaatsgevonden, is dit aandeel waarschijnlijk naar boven toe vertekend en ligt het in werkelijkheid lager. Belemmeringen ten aanzien van ondersteuning zijn het stigma op sekswerk en de daaruit voortvloeiende angst om te delen dat je dit doet, onbekendheid met het aanbod of het gevoel dat programma's niet passend zijn. Specifieke groepen, zoals jonge mannelijke sekswerkers, transpersonen en sekswerkers met een migratieachtergrond, ervaren extra drempels en hebben vaak aanvullende ondersteuning nodig.

Soorten begeleiding

Begeleiding richt zich vaak op meerdere leefdomeinen en wordt als helpend ervaren wanneer deze breed, persoonlijk en langdurig is. Sekswerkers krijgen ondersteuning bij het verkennen van mogelijkheden binnen en buiten de branche, praktische hulp bij werk of opleiding, laagdrempelige begeleiding bij de start van een nieuwe baan, budget coaching, hulp bij minder inkomen, ondersteuning bij huisvesting en psychische ondersteuning. Langdurige begeleiding, ook na de eerste stappen richting ander werk, blijkt cruciaal.

###

English summary

<

1.4.

Veranderen van werk, in de meeste gevallen naar werk buiten de erotische branche, blijkt vaak een langdurig traject te zijn. Periodes waarin wel of geen sekswerk wordt gedaan wisselen elkaar regelmatig af. Wanneer iemand langere tijd – vaak twee jaar of langer – geen sekswerk meer verricht, blijkt de kans groter dat men niet terugkeert naar het werk in de erotische sector. Voor sommige respondenten biedt ander werk structuur, rust en zingeving, terwijl anderen het werk buiten de branche als beperkend of minder bevredigend ervaren.

Dit hoofdstuk laat zien dat veranderen van werk geen lineair proces is en geen puur individuele keuze, maar sterk samenhangt met persoonlijke, sociale en structurele omstandigheden. Ondanks de complexiteit lukt het een aanzienlijk deel van de sekswerkers met wie wij spraken wel degelijk om van werk te veranderen, vaak tot hun eigen tevredenheid, mits zij gemotiveerd zijn en er voorzien is in de juiste ruimte, ondersteuning en randvoorwaarden.

<

